

SKOK

DO REALITY

SPECIÁLNÍ NOVINY O LEGISLATIVĚ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

číslo
05/2009
10. ročník

| Vydává | Národní rada osob se zdravotním postižením ČR
| Generální partner NRZP ČR | APEX on-line a.s.
| Více o NRZP ČR | www.nrzp.cz

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

Národní rada osob se zdravotním

postižením ČR je organizací s celostátní působností. Základním cílem její činnosti je obhajoba, prosazování a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se zdravotním postižením, a to bez ohledu na druh, věk a rozsah zdravotního postižení.

Kontakty:

NRZP ČR
Partyzánská 7, 170 00 Praha 7
www.nrzp.cz
e-mail: nrzp@nrzp.cz
tel: 266 753 421

Poradna pro osoby se zdravotním postižením a seniory (bezplatná poradna)

Partyzánská 7, 170 00 Praha 7
tel.: 266 753 427
fax: 266 753 431
e-mail: poradna@nrzp.cz
SMS linka pro neslyšící: 736 105 585

Konzultační hodiny:

Pondělí	9.00 – 12.00	13.00 – 16.30
Úterý	9.00 – 12.00	13.00 – 16.00
Středa	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
Čtvrtek	9.00 – 12.00	13.00 – 16.00
Pátek	9.00 – 11.00	

Poradny pro OZP v regionech

Prostřednictvím sítě poraden pro uživatele sociálních služeb.
Více na www.poradnaprouzivatele.cz
E-mail: poradna@poradnaprouzivatele.cz

Podpora zaměstnávání OZP

Prostřednictvím specializovaného webu
www.praceprozp.cz.

Sbirkový účet NRZP ČR

Schváleno MHMP č. MHMP/797060/2008
jako veřejná sbírka na podporu:

- distribuce EUROKLÍČŮ osobám se sníženou schopností pohybu,
- informační kampaně k rozšiřování EUROKLÍČŮ v rámci ČR.

Sbirkový účet číslo: 225674911/0300

Všem dárcům předem děkujeme.

Přejeme všem čtenářům krásné prožití

vánočních svátků a úspěšný rok 2010

Projekt Euroklíč vstoupil do realizační fáze a překročil hranice ČR

Od chvíle, kdy čeští patroni projektu Euroklíč, herec Jan Potměšil a hokejista Tomáš Zelenka, poprvé nasměle zaklepal na dveře Úřadu vlády a NRZP ČR s žádostí o zavedení a rozšíření této služby v České republice, uplynulo již několik let. Dnes po důkladné přípravě se euroklíč těší pověsti užitečného pomocníka pro osoby se zdravotním postižením a rodiče malých dětí při zpřístupňování některých typů objektů veřejné infrastruktury. Jeho rozšíření přijali za své jak samotní provozovatelé těchto objektů, tak většina představitelů samosprávy a státní správy. Projektu nesmírně pomohla záštita, kterou pro jeho přípravu a realizaci ve všech regionech poskytla Asociace krajů ČR, i skutečnost, že si tento záměr získal širokou podporu v podnikatelské sféře a firmy pamatují na svou společenskou odpovědnost vůči lidem s omezenou schopností pohybu.

V současné chvíli je významným úspěchem, že byl schválen pilotní projekt pro města Středočeského kraje na nákup a montáž eurozámek a nákup euroklíčů, který bude financován z Regionálního operačního programu Střední Čechy a spolufinancován z rozpočtu kraje. Po naplnění všech předepsaných administrativních kroků včetně výběrového řízení na dodavatele se realizace naplno rozjede. Stále se také jedná o finančních prostředcích na vlastní distribuci euroklíčů, která bude probíhat prostřednictvím krajského pracoviště NRZP ČR, poraden pro uživatele sociálních služeb, center pro zdravotně postižené, případně dalších distribučních míst. Tam budou osobám se zdravotním postižením na základě průkazu ZTP nebo ZTP/P vydávány univerzální euroklíče. Prostřednictvím krajského pracoviště Síť mateřských center v ČR budou euroklíče dlouhodobě zapůjčovány rodičům dětí do tří let, seniorům a osobám krátkodobě zdravotně indisponovaným budou půjčovány přímo ve veřejně přístupných budovách (např. u obsluhy, na recepci, u informací, na vrátnici apod.). Koncem roku 2009 by měla ve spolupráci s představiteli kraje, hlavními partnery a sdělovacími prostředky proběhnout prezentační akce, jejímž cílem bude podrobně informovat veřejnost o vývoji projektu v největším kraji v ČR.

Díky výborné komunikaci s představiteli krajských samospráv pokračovala v roce 2009 také

přípravná fáze projektu na území Karlovarského, Pardubického, Královéhradeckého a Plzeňského kraje. Tato fáze je potřebná ke zjištění skutečné potřeby eurozámek a euroklíčů v jednotlivých krajích. Přípravná fáze v sobě zahrnuje především oslovení osob s omezenou schopností pohybu, jimž by měly být euroklíče distribuovány, a oslovení provozovatelů veřejně přístupných objektů, kde by měly být eurozámky instalovány, vytypování konkrétních míst, přípravu distribuční sítě a uzavření smluvních vztahů. Zároveň je nezbytné o realizaci projektu informovat veřejnost, aby si uvědomila jeho význam pro cílové skupiny a aby se v krajích vytvořilo příznivé klima pro jeho přijetí.

Problémem zůstává, že v některých krajích (např. v Karlovarském a Plzeňském) není možné projekt realizovat z prostředků EU. V těchto případech se vedou jednání o jeho financování z krajských rozpočtů, což je obtížné vzhledem k současné ekonomické situaci. Díky vstřícnosti vedení těchto regionů se však podařilo dospět k dohodě, že se realizace projektu rozloží do několika let, aby nápor na veřejné finance nebyl tak velký. Vzhledem ke skutečnosti, že v obou krajích je přípravná fáze již uzavřena, vše nasvědčuje tomu, že by se s první etapou realizace mohlo začít již v roce 2010.

V Pardubickém a Královéhradeckém kraji, kde je přípravná fáze již hotova, a v Libereckém kraji, kde nás přípravná fáze teprve čeká, to zprvu vypadalo, že bude realizace rovněž postupně hrazena z krajských rozpočtů. V posledních dnech však svítila naděje, že by se dalo uvažovat o financování z evropských fondů. Ještě před koncem roku by se měla uskutečnit jednání, která vnesou do situace jasno.

S představiteli všech moravských regionů – Jihomoravského, Olomouckého, Zlínského a Moravskoslezského kraje – již první jednání proběhla a v nadcházejícím období chceme společně nalézt zdroje financování a začít s přípravnou fází.

Většina krajů přistupuje k projektu velmi zodpovědně a snaží se hledat způsoby, jak jej i v nelehké době realizovat. Jsou však i regiony, kde se zatím řešení nepodařilo nalézt. Patří mezi ně Ústecký kraj, kde jsme bohužel zatím odmítáni.

Stará moudrost velí, abychom si dobré a osvědčené věci nenechávali jen pro sebe, ale předávali je dál. Proto jsme v rámci našeho předsednictví EU v první polovině letošního roku věnovali značné úsilí propagaci projektu v zahraničí, především v Polsku a na Slovensku. Ve spolupráci se Středoevropskou iniciativou jsme vstoupili do jednání s poslanci polského Sejmu. Polská republika požádala NRZP ČR o spolupráci při realizaci projektu na svém území. V říjnu jsme byli přijati v sídle prezidenta Polské republiky, v Sejmu a v dalších významných institucích. S ministry, poslanci a vysokými úředníky jsme projednali konkrétní kroky vedoucí k implementaci projektu na území Polské republiky. Přípravná fáze v Katowickém vojvodství by se měla rozběhnout již v roce 2010. Polské představitele oslovil především fakt, že projekt Euroklíč odstraňuje nejistotu a řadu psychologických bariér, a tím posiluje samostatnost a nezávislost osob se sníženou schopností pohybu v každodenním životě. Rovněž ocenili skutečnost, že zavedení projektu zpřístupní sociální a technická kompenzační zařízení osobám, pro něž jsou určena, a zabrání jejich zneužívání nežádoucími skupinami (např. vandaly, narkomany, bezdomovci, pouličními prostitutkami apod.).

Na území ČR stále trvá naše nabídka, že účastníkem projektu může být každý provozovatel veřejně přístupného objektu. Na požádání obratem zašleme přihlašovací formuláře: „Příslib o spolupráci v rámci projektu Euroklíč“ a „Přílohu k příslibu o spolupráci v rámci projektu Euroklíč“. Účast v projektu zapojí každého partnera, který si nechá na bezbariérová sociální a technická kompenzační zařízení nainstalovat eurozámký, do jednotné elektronické databáze veřejně přístupných zařízení přátelských pro lidi se sníženou schopností pohybu, s možností budoucího využití prostřednictvím satelitních navigačních systémů. O partnerech a účastnících projektu informujeme veřejnost v prezentačních tiskovinách, na internetových stránkách, při tiskových konferencích či jiným dohodnutým způsobem. V současné době jsou partnery projektu: Úřad vlády ČR, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Česká správa sociálního zabezpečení, Ředitelství silnic a dálnic ČR, České dráhy, Správa železniční dopravní cesty, Český úřad zeměměřičský a katastrální, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR, obchodní společnosti Ahold (Hypernova), Baumax, Globus, Kaufland, Tesco; Česká asociace petrolejářského průmyslu a obchodu, obchodní společnosti Agip,

Agip Oil, Benzina, OMV, Čepro, Pap Oil, Vena trade; Společenství čerpacích stanic PHM ČR, Asociace hotelů a restaurací ČR, řada zdravotních, sociálních, církevních, charitativních, kulturních a sportovních zařízení. Projekt také podpořila řada osobností, institucí a společností (např. Zdravotní pojišťovna Metal-aliance, Vitalitas pojišťovna, Student Agency a další). Hlavním komerčním partnerem je Kofola, a.s.

Podstatnou zprávou pro uživatele je, že v průběhu roku 2010 bychom měli dotované euroklíče v rámci projektu v zainteresovaných krajích začít distribuovat zdarma. Zatím si každý občan se zdravotním postižením, který je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P a má trvalé bydliště na území ČR, může po vyplnění evidenční karty euroklíč zakoupit. Kontaktní osobou je Michaela Kubíčková, asistentka předsedy NRZP ČR, telefon: 266 753 421, fax: 266 753 424, e-mail: m.kubickova@nrzp.cz, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7. Cena euroklíče je 357 Kč včetně DPH. Další informace jsou k dispozici na stránkách www.euroklic.cz.

Václav Krása, předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR

Pavel Hříbek, předseda Evropského institutu pro udržitelný rozvoj o.s.

Informace z tiskové konference NRZP ČR ke změnám zákona o pomoci v hmotné nouzi

S účinností od 1. 1. 2010 se do zákona o pomoci v hmotné nouzi doplňují některá nová ustanovení, která nejtvrdějším způsobem postihnou ty, jejichž zdravotní stav je nejhorší. Pokud je zdravotní stav posouzen jako invalidita I. nebo II. stupně, ale zároveň není splněna podmínka doby pojištění, aby mohl vzniknout nárok na invalidní důchod, umožňuje zákon o pomoci v hmotné nouzi zvýšení částky živobytí na základě stanovených důvodů. Pokud je žadatel splní, má nárok na částku minimálně 3126 Kč. Jestliže je však zdravotní stav posouzen jako invalidita III. stupně, tedy nejrozsáhlejší zdravotní postižení, a současně není přiznán invalidní důchod, zvýšení částky živobytí zákon o pomoci v hmotné nouzi prakticky zakazuje a odkazuje takto postiženého pouze na částku existenčního minima (to činí 2020 Kč).

§ 24 písmeno h) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v posledním znění, přiznává osobě, „**kteřá je uznána invalidní ve třetím**

stupni, ale nemá nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, částku existenčního minima; zvýšení částky živobytí podle § 25 až 30 této osobě nenáleží.“

Zejména problematické se jeví také vyloučení zvýšení částky živobytí z důvodu dietního stravování.

Taková paradoxní tvrdost vůči těm, jejichž zdravotní stav je nejhorší, je nepřijatelná. Předseda NRZP ČR a zástupkyně veřejného ochránce práv proto apelují na zákonodárce, aby pozměnili právní úpravu a odstranili tento nepřiměřeně tvrdý a diskriminující dopad na zdravotně postižené. Náprava by však neměla být zjednána v tom smyslu, že i osobám s I. či II. stupněm invalidity by byl nárok na zvýšení částky živobytí odebrán.

Jitka Seitlová, zástupkyně veřejného ochránce práv

Václav Krása, předseda NRZP ČR

Nové hodnocení invalidity a hmotná nouze

Do zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, bylo doplněno ustanovení § 24 písm. h), které uvádí, že částka živobytí činí u osoby, která je uznána invalidní ve třetím stupni, ale nemá nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, částku existenčního minima. Zvýšení částky živobytí podle § 25 až 30 z důvodů snahy o zvýšení příjmů vlastní prací, využitím majetku nebo uplatněním případných pohledávek této osobě nenáleží. Nepřihlíží se u ní ani k potřebě dietního stravování. Této změny bylo dosaženo zákonem č. 382/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Nárok na invalidní důchod je kromě stupně invalidity podmíněn i dobou pojištění. Ta je pro všechny stupně invalidity stejná a pohybuje se od méně než roku při vzniku invalidity ve věku do 20 let až po nejméně 5 let z posledních 10 při věku

nad 28 let, resp. 10 let z posledních 20 při věku nad 38 let. Dochází tak k situaci, kdy při stejném stavu, tj. nesplnění doby pojištění, jsou ti, jejichž zdravotní stav je nejhorší, nejvíce sankcionováni. Pokud bude zdravotní stav posouzen jako invalidita prvního nebo druhého stupně, pak i při nesplnění doby pojištění a tudíž nepřiznání invalidního důchodu budou mít lidé nárok na zvýšení částky živobytí nad existenční minimum z výše uvedených důvodů.

Jediný rozdíl oproti invaliditě třetího stupně je přítom v menším rozsahu zdravotního postižení. To je paradoxní a naprosto nepřijatelné. I když ani osoby s nižším stupněm invalidity nemají moc důvodů k jásotu. Na uvedená zvýšení totiž mohou rovněž ztratit nárok. Týká se to jedinců, kteří budou pobírat příspěvek na živobytí déle než 6 kalendářních měsíců a nebudou:

- a) starší 68 let,
- b) poživatелеm starobního důchodu,
- c) osobou pobírající peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství

nebo rodičem celodenně, osobně a řádně pečujícím alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírajícím rodičovský příspěvek, a to po dobu trvání nároku na rodičovský příspěvek a po této době takto pečujícím o dítě, které z vážných důvodů nemůže být umístěno v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení,

- d) osobou osobně pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc 17a) a tato pomoc je vykonávána v rozsahu nejméně 80 % pracovní doby 40 hodin týdně; je-li pečujících osob více, lze toto ustanovení použít pouze u jedné z nich, a to té, která byla určena jejich písemnou dohodou, a nedohodnou-li se, nelze toto ustanovení použít vůbec,
- e) nezaopatřeným dítětem,

GENERALI

Pojištění pro život bez limitů - pojištění na míru vašim potřebám

Využijte unikátního spojení znalostí problematiky handicapovaných s profesionálním přístupem k pojištění společností Generali Pojišťovna a.s. a Car Club s.r.o.!

Generali Pojišťovna a.s. Vám za zvýhodněné pojistné nabízí:

- pojištění aut, majetku a mechanických i elektronických pomůcek na všechna rizika
- pojištění životní, úrazové a penzijní připojištění pro Váš klidný život
- pojištění odpovědnosti v běžném životě i v zaměstnání, které za vás uhradí škody způsobené doma, na nákupu či v práci.

Navíc Vám garantujeme citlivé a diskrétní ohodnocení zdravotního stavu a výběr vhodného pojištění na míru Vašim potřebám.

Pojištění je určeno pro osoby se zdravotním postižením nebo jejich rodinné příslušníky.

Všichni klienti tohoto produktu obdrží od pojišťovny Generali kartu Handycard zdarma!
Pojištění pro život bez limitů podporuje - Národní rada osob se zdravotním postižením ČR.

Kontakt:

tel.: +420 499 404 041

mobil: +420 739 610 259

e-mail: pojisteni@carclub.cz

www.generali.cz

www.nrzp.cz

www.handycard.cz

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

f) osobou uznanou dočasně práce neschopnou. Na rozdíl od osob invalidních ve třetím stupni však mají možnosti, jak těmto dopadům předejít. Jmenovitě jde o pobírání podpory v nezaměstna-

nosti nebo podpory při rekvalifikaci, příjem z výdělečné činnosti nebo výkon dobrovolnické služby či veřejné služby v rozsahu alespoň 20 hodin v kalendářním měsíci. Zejména u posledních dvou situací

je jejich reálná dosažitelnost pro osoby se zdravotním postižením velmi pochybná. V současné době probíhají jednání s MPSV o způsobech řešení výše zmíněných problémů.

Jan Hutař

Ohlédnutí za konferencí Přístupné cestování

Ve dnech 20. – 23. října 2009 se na brněnském výstavišti konal tradiční mezinárodní veletrh zdravotnické techniky, rehabilitace a zdraví **Medical Fair Brno 2009**. Jeho součástí byla i přehlídka organizací, pomůcek a služeb pro osoby se zdravotním postižením **Pro Váš úsměv**. Národní rada osob se zdravotním postižením ČR jako partner pořadatele veletrhu, společnosti Veletrhy Brno, a.s., se již tradičně podílela na přípravě odborného doprovodného programu. V rámci tohoto programu proběhla dne 21. října 2009 od 11.00 hodin na brněnském výstavišti v hale E, v Press centru odborná konference s názvem **Přístupné cestování**.

Záštitu nad akcí převzal ministr dopravy **Gustáv Slamečka**. Partneři konference byli generální partner NRZP ČR, společnost APEX On-Line, a.s., Vládní výbor pro zdravotně postižené občany, Státní fond dopravní infrastruktury a společnosti KPM CONSULT, a.s., a Kofola, a.s.

Cílem konference bylo seznámit osoby se zdravotním postižením s již platnými nebo teprve připravovanými evropskými nařízeními, které upravují cestování leteckou, autobusovou a železniční dopravou pro osoby se zdravotním postižením. Na setkání zazněly informace o stavu přípravy českého zákona o veřejných službách v dopravě a o národních standardech přístupnosti.

Na konferenci vystoupili zástupci organizací osob se zdravotním postižením, Ministerstva dopravy ČR, Vládního výboru pro zdravotně postižené občany, Výzkumného ústavu železničního a dalších institucí. Akci zahájil předseda NRZP ČR **Václav Krása**. Po úvodním slovu následovalo vystoupení **Bohuslava Syrového**, zástupce SFDI, které se týkalo programů zaměřených ke zvýšení bezpečnosti dopravy a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Tyto programy jsou nedílnou součástí **Národního rozvojového programu mobility pro všechny** a jsou jedním z nejdůležitějších zdrojů financí na odstraňování bariér v pěší dopravě a při vytváření bezpečných bezbariérových tras ve městech a obcích.

V úvodu konference dále vystoupili zástupci SONS ČR s informacemi o řešení specifického problému mobility osob s těžkou zrakovou vadou v dopravě a o službách poskytovaných Navigačním centrem SONS.

Konference byla členěna do tří bloků podle typu dopravního prostředku – letecká, autobusová a železniční doprava. Na úvod bylo pověřeným zástupcem ministerstva dopravy vždy představeno znění legislativního předpisu, zejména část týkající se osob se zdravotním postižením. V druhé části bloku zazněly praktické zkušenosti s implemencí mezinárodního předpisu na naše národní prostředí. Závěr každého bloku patřil diskusi.

Na říjnovou konferenci Přístupné cestování se zaregistrovalo přes sedmdesát účastníků, přijeli i zástupci organizací zdravotně postižených ze Slovenské republiky. Program byl zaměřen nejen na informování osob se zdravotním postižením o mezinárodních legislativních předpisech, které řeší jejich specifické potřeby při cestování, ale i na to, jak přenést evropský legislativní předpis do vlastního technického řešení používaného v ČR pro leteckou, autobusovou a železniční dopravu. Zajímavé téma přilákalo velké množství posluchačů. Diskuse se zástupci veřejné správy upozornila na další specifika a neřešené problémy v přepravě osob se zdravotním handicapem a její účastníci zároveň hledali možná řešení.

Důležitým závěrem z diskusí byly sliby veřejných činitelů dané osobám se zdravotním postižením týkající se zlepšení přístupnosti ve veřejné dopravě.

Zástupkyně ministerstva dopravy pro civilní letectví **Marie Hauerová** poděkovala přítomným za zajímavé podněty a přislíbila vyvolat příslušná jednání spadající do problematiky bezpečnosti letecké přepravy a tím umožnit řešit dva problémy, které z diskuse vzešly. Jde o skutečnost, že zdravotně postižený podle stávajících bezpečnostních předpisů nesmí být přepravován v letadle se svým dýchacím přístrojem. Další téma se týká problematické nakládky a manipulace s osobní kompenzační pomůckou (např. s ortopedickým vozíkem). Pomůcka bývá často při přepravě neodbornou manipulací nebo nevhodným uložením poškozena. Protože se jedná o speciální osobní pomůcku, zapůjčení jiné (náhradní) pomůcky nebývá možné. Pro řešení byla doporučena možnost, aby asistent zdravotně postiženého mohl být osobně přítomen při případné demontáži a při nakládce do letadla přímo na ploše letiště, což ale bezpečnostní předpisy např. na letišti v Praze-Ruzyni zatím neumožňují.

Zástupce ČD **Jan Plomer** z odboru provozu osobní dopravy přislíbil úzkou spolupráci se SŽDC při vytváření jednotné koncepční linie přístupné dopravní infrastruktury a bezbariérových železničních vozidel. A rovněž přislíbil, že pomůže zdravotně postiženým budovat bezbariérovou železniční dopravu.

Další informace o konferenci, program a příspěvky přednášejících naleznete na stránkách www.nrzp.cz.

Na závěr mi dovolu, bych vás pozvala na další konference, které v roce 2010 Národní rada osob se zdravotním postižením ČR připravuje. Na jaro chystáme již pátý ročník mezinárodních konferencí z cyklu Bez bariér se zaměřením na **Bydlení**, podzimní konference v rámci veletrhu Medical Fair bude již tradičně zaměřena na **Dopravu**.

Dagmar Lanzová

Diverzita pro OZP

NRZP ČR se zapojila do nového projektu, jehož cílem je zlepšit postavení osob se zdravotním postižením na trhu práce v České republice. Jeho celý název zní: „Výměna zkušeností a přenos dobré praxe při řešení sociálního začleňování zdravotně postižených na trhu práce aneb zvyšování zaměstnanosti osob se zdravotním postižením s využitím konceptu Diversity Management se zaměřením na aplikaci Diversity Score Card“. Zkráceně byl pojmenován Diverzita pro OZP.

Nositelům a příjemcem projektu s registračním číslem CZ.1.04/5.1.01/12.00069, který je podpořen z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, je Centrum vizualizace a interaktivity vzdělávání, s.r.o., z Ostravy (CVIV). Do projektu jsou jako partneři zapojeni NRZP ČR, Vysoká škola báňská Technická univerzita Ostrava, Ostravská univerzita v Ostravě, RPIC-ViP, s.r.o., a Hospodářská komora České republiky. Vzhledem k tomu, že se v projektu jedná o přenos dobrých zkušeností ze zahraničí,

byli do k jeho realizaci přizváni zahraniční partneři Equalizent Schulungs – und Beratungs GmbH z Rakouska a RWTÜV Akademie GmbH z Německa. Projekt byl zahájen v červnu 2009, o jeho průběhu vás budeme postupně informovat.

Cílem projektu je zlepšit postavení osob se zdravotním postižením na trhu práce v České republice. Na rozdíl od řady zemí EU, kde je problém zaměstnávání OZP v poslední době úspěšně řešen, je v ČR situace neuspokojivá. Projekt shromáždí informace a zkušenosti o způsobu řešení daného problému ve vybraných zemích EU, a to zejména v Rakousku a Německu, a ve spolupráci s českými partneři tyto zkušenosti přehledně zpracuje, modifikuje pro tuzemské poměry a seznámí s nimi relevantní subjekty působící na trhu práce v ČR.

Jedná se zejména o využití principů diverzity a konceptu Diversity Management, které v řešení dané problematiky hrají ve zmíněných zemích významnou úlohu, a následně o jejich zavádění v rozsahu a podobě respektující specifika českého

trhu práce, a to včetně tzv. Diversity Score Cards, což je postup umožňující kvantifikovat (měřit) zavádění Diversity Managementu v organizaci.

Projekt klade důraz na praktickou stránku aplikace zmíněných principů. Srozumitelnost a konkrétnost bude podpořena vypracováním Zásad správné komunikace s osobami se sluchovým postižením, správného kontaktu s osobami se zrakovým postižením a zásad pro mobilitu osob s tělesným postižením, ukázkami příkladů dobré praxe se zaměstnáváním OZP v ČR i některých zemích EU a modelovými situacemi typickými pro demonstraci výše zmíněných zásad.

Více informací o projektu je k dispozici na projektovém webovém portálu: www.diverzitaproozp.cz.

Tomáš Sokolovský,

koordinátor projektu Centrum vizualizace a interaktivity vzdělávání, s.r.o. kontakt: sokolovsky@free-art.cz tel: 596 244 502

Bohumila Miškovská NRZP ČR kontakt: b.miskovska@nrzp.cz tel: 266 753 432

Tento projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Chcete se podílet na činnosti NRZP ČR?

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR děkuje všem dobrovolníkům, kteří se v roce 2009 podíleli na jejich aktivitách. Pět desítek dobrovolníků pomáhalo nejen NRZP ČR, ale i v organizacích D.R.A.K. a PROSAZ. Podíleli se na pořádání kulturních a společenských akcí, sportovních aktivit dětí se zdravotním postižením a rekreačně pobytových akcí, pomáhali na výstavách a veletrzích a při osobní asistenci osobám se zdravotním postižením. Chcete i vy pomáhat a věnovat se ve svém volném čase práci, která má smysl a kterou druzí ocení? Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz a dozvíte se více. Těšíme se na Vás. Podporuje Ministerstvo vnitra ČR.

Ministerstvo vnitra ČR
odbor prevence kriminality

Umíme argumentovat při odstraňování bariér?

Odstraňování bariér omezujících osoby se sníženou schopností pohybu a orientace probíhá všude kolem nás. Otázkou však je rychlost těchto změn. Zde existuje značný rozdíl v hodnocení osob se zdravotním postižením a státní a veřejnou správou. U nové výstavby by již měly parametry budov, přístupových komunikací atd. odpovídat požadavkům přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením. Většina budov a dopravních staveb však v minulosti vznikla bez ohledu na tyto potřeby. I když se zejména v posledních dvaceti letech mnoho vykonalo, je stav životního prostředí z hlediska bezbariérovosti obecně stále špatný. Skutečností je, že odstraňování bariérovosti prostředí je finančně náročné. Zejména politici na úrovni krajů, měst a obcí tvrdí, že dělají co mohou. V této souvislosti je nejčastější odpovědí, že v rozpočtu nejsou peníze a že vyšší částky na odstraňování bariér by volené orgány, které rozhodují o rozpočtu, stejně neschválily. Peněz na tyto účely je obecně málo: Je to však rozumné?

Dle mého názoru je velkou chybou, že při zpřístupňování životního prostředí se mluví o potřebách nejčastěji vozíčkářů, v lepším případě osob se

zdravotním postižením. Vedle této specifické skupiny obyvatel je však početnější skupina seniorů, maminek s kočárky a zejména turistů s těžkými zavazadly. Proto za zásadní argumentační chybu považuji, že stále převládá i v médiích názor, že je třeba prostředí zpřístupňovat pro osoby se zdravotním postižením. Je to dle mého soudu přežitky z minulosti, kdy byli lidé se zdravotním postižením na okraji společnosti. Pokud myslíme vážně proces integrace těchto lidí do společnosti, není žádoucí, aby se jejich specifické potřeby takto vystavovaly na odiv společnosti. Životní prostředí by mělo být takové, aby vyhovovalo všem – tedy i občanům se zdravotním postižením. Přijatelná argumentace tedy je – životní prostředí (doprava, bydlení atd.) přístupné pro všechny. Jedině tak se podpoří proces začleňování včetně pozitivního náhledu společnosti na tuto oblast.

Uvedl bych rád jeden příklad ze zahraničí. Před několika lety jsem se zúčastnil studijní cesty do Barcelony. Jedná se o dvoumilionové španělské město, které se jako celek přihlásilo k myšlence města přístupného pro

čD On-line

Jízdenky snadno a rychle

NAKUPUJTE
NA INTERNETU
LEVNĚJI

eTicket

www.eshop.cd.cz

TeleTicket

840 112 113

840 112 113

www.cd.cz, info@cd.cz

všechny. Vedení radnice bylo jasné, že si realizace tohoto programu vynutí velké finanční prostředky. Vznikl tak problém, jak přesvědčit volené zastupitelstvo, aby tento program schválilo a vyčlenilo na něj potřebné peníze. Primátor města nám řekl: "Nalézt vhodný argument pro ovlivnění veřejného mínění bylo to nejtěžší. Nejprve jsme nechali zpracovat studii, jejímž cílem bylo zmapovat, kde je odstranění bariér nejvíce potřebné. Ze studie vyplynulo, že to jsou zejména všechny veřejné komunikace a veřejné plochy města. Dále potvrdila i řadu věcí, které jsme předpokládali. Co však bylo překvapivým zjištěním – kdo je nejčastějším uživatelem bezbariérových komunikací. Nejpočetnější skupinou, která využívá bezbariérovost prostředí, jsou totiž turisté s objemnými zavazadly na kolečkách. Těch do města přijíždí každoročně přes dva miliony. Zde vznikl nápad, jak dále využít tuto skutečnost pro argumentaci. Město stále více usiluje o to, aby se rozvíjel turistický ruch, který patří mezi jeho hlavní zdroje příjmů. Aby sem turisté opakovaně jezdili, musí zde být spokojeni. Bezbariérovost prostředí k tomu také významně přispívá. Takto tedy byla založena naše argumentační kampaň – MĚSTO PŘÍSTUPNÉ PRO VŠECHNY. Díky této argumentaci, která byla zaměřena na všechny skupiny uživatelů a na ekonomický efekt spočívající v podpoře turistického ruchu, se podařilo postupně změnit veřejné mínění a rozhodování volených zastupitelů města. Několikaletý program zpřístupnění města pro všechny byl nakonec schválen. Podařilo se tak podstatným způsobem zrychlit zpřístupňování města. Ideálního stavu asi nebude nikdy dosaženo, ale to hlavní a podstatné se nám podařilo vyřešit. Při prohlídce města se o tom můžete sami přesvědčit."

Myslím, že to je příklad i pro nás. Pro zdůvodnění, proč odstraňovat bariéry, není vhodným argumentem, že to potřebují vozíčkáři nebo nevidomí.

Usilujme společně o to, aby prostředí bylo obecně přístupné pro všechny – tedy i pro skupiny osob se zdravotním postižením. Pokud by se tento názor obecně uplatňoval, nemohly by napříště přibývat případy, kdy úřad tzv. zpřístupnil své kanceláře tím, že na schodiště umístil schodišťovou plošinu. Ta je skutečně jenom pro vozíčkáře. Pokud by si však někdo dal práci a sledoval během dne všechny návštěvníky tohoto úřadu, tak by musel dojít ke zjištění, že schodiště musí s obtížemi zdolávat pohybově postižení lidé, maminky s kočárky, lidé se zavazadly, pracovníci úřadu s různým materiálem atd. Kdyby v této budově byl výtah, bylo by to řešení pro všechny. Navíc by se zbytečně neargumentovalo tím, že schodišťová plošina stála hodně peněz a používá ji několik vozíčkářů ročně.

Pokud se tedy má v dohledné době něco změnit – je třeba změnit myšlení společnosti, politiků a také nás samotných. Jsem přesvědčen o tom, že prosazování přístupného prostředí pro všechny je tou správnou cestou.

Na uvedeném příkladu ze zahraničí je vidět, že zkušenosti z jiných zemí mohou být pro nás velice inspirativní. V současné době je v této oblasti realizován zajímavý mezinárodní projekt **Athéna na cestách**, který má za cíl mj. získat mezinárodní zkušenosti, včetně zapojení do evropských aktivit a iniciativ v sektoru bezbariérového cestování. Tento projekt je podpořen z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Více o něm a o bezbariérovém cestování na www.project-athena.cz.

Jiří Vencel

ZNÁTE TUTO PALETU? JE TO LOGO UMĚLCŮ MALUJÍCÍCH ÚSTY A NOHAMA

Umělci malující ústy a nohama jsou lidé, kteří úrazem, nemocí či vrozenou vadou ztratili tvořivou schopnost rukou. Mnozí z nich jsou upoutáni na lůžko či invalidní vozík. Ve svém každodenním životě jsou závislí na pomoci druhých lidí. Tito lidé se však nevzdali a navzdory svému osudu rozvíjejí svůj umělecký talent a malují neobvyklým způsobem. Štětec vedou ústy nebo nohou. Najdeme je po celém světě, vědí o sobě, jsou členy – nebo stipendisty – Celosvětového sdružení malířů malujících ústy a nohama se sídlem v Lichtenštejnsku. Zakladatelem Sdružení byl pan Erich Stegmann, umělec malující ústy (od svých dvou let byl po nemoci ochrnutý na obě ruce). Byl velmi nadaný a měl velký organizační talent. Sám zpočátku kontaktoval lidi se stejným postižením v různých částech světa. Počet jeho „kolegů“ rostl a dal vzniknout výše jmenovanému Sdružení malířů v roce 1956.

Postupně pod vedením Sdružení vznikala ve více než 40 zemích světa nakladatelství, která v jednotlivých zemích tyto malíře představují veřejnosti. V roce 1993 vznikla nakladatelství i ve střední Evropě – Polsku, Maďarsku a České republice.

Na celém světě znají lidé malíře malující ústy a nohama hlavně z pohlednic – přání. Umělci představují své práce v podobě vánočních a velikonočních přání, přání ke slavnostním příležitostem a v kalendářích.

Sjednocujícím motivem a cílem těchto umělců bylo a zůstává ukázat veřejnosti, že ani člověk s postižením není v životě pasivní, ale tvoří, pracuje dle svých možností jako všichni ostatní lidé. Snaží se v životě prosadit, pro druhé něco vytvořit, být také užitečný.

Nakladatelství, samostatně či se Sdružením, organizují pravidelně výstavy jejich obrazů – obrazů plných optimismu a radosti. Když máme možnost vidět, jak jsou obrazy vytvářeny, většinou si intenzivněji uvědomíme skutečné a pravé hodnoty života.

Na území České republiky práci těchto malířů představuje Nakladatelství UMÚN s.r.o., se sídlem v Liberci. Nakladatelství UMÚN se nezaměřuje jen na malíře malující ústy a nohama, ale kontaktuje i jiné spoluobčany s tělesným postižením. Do své činnosti a práce při přípravě zásilek přednostně zapojuje lidi s postižením. Dává jim zejména příležitost domácí práce, která je jimi velmi vyhledávaná.

Vedle nabídky práce pro lidi s handicapem Nakladatelství UMÚN podporuje některé sociální projekty zaměřené na zlepšování začlenění těchto lidí do běžného života. Jedná se zejména o projekty zaměřené na poskytování osobní asistence a péče pro lidi s postižením. Svými příspěvky Nakladatelství podporuje nákup vozidel se speciální úpravou pro vozíčkáře v Praze i v jiných městech České republiky. V Praze přispívá na provoz bezbariérové dopravy, kterou zabezpečuje Národní rada zdravotně postižených ČR.

Takto Nakladatelství UMÚN naplňuje a uskutečňuje myšlenku, kterou prosazoval zakladatel Sdružení malířů pan A. E. Stegmann již v 50. letech 20. století. Zapojit lidi s postižením dle jejich možnosti do práce a umožnit jim vydělávat peníze vlastním přičiněním.

Potěšte se také vy některými obrázky zmíněných umělců!

Jednání Středoevropské iniciativy ve Varšavě

Středoevropská iniciativa je volným sdružením představitelů osob se zdravotním postižením z Polska, Slovenska a České republiky. Původně se počítalo i s účastí zástupců z Maďarska, ale postupem času se uskupení ustálilo v současné podobě. Iniciativa byla založena počátkem letošního února při setkání v Turčianských Teplicích, kde byly podepsány zakládací dokumenty. Slovensko a Českou republiku reprezentují představitelé národních rad a dalších sdružení, jako jsou na české straně například **Evropský institut pro udržitelný rozvoj** nebo občanské sdružení **Trianon**. Polsko zastupují převážně poslanci polského Sejmu, například **Jan Filip Libicki** nebo **Marek Plura**, a dále polské sdružení Trianon. Polské zastoupení je motivováno především skutečností, že polská Národní rada osob se zdravotním postižením je v zemi téměř neznámá. Polský Sejm je pro nás zajímavý tím, že je zde poměrně významná skupina poslanců se zdravotním postižením, kteří vytvářejí zajímavé lobby prosazující zájmy lidí se zdravotním postižením.

Středoevropská iniciativa vznikla v době českého předsednictví v EU a za cíl si vytkla komparaci legislativy zemí sdružených v iniciativě a hledání nejlepších řešení k jednotlivým problémům, které zdravotní postižení přináší. Chce společně usilovat o změny v evropské legislativě, které by měly konkrétní dopad na osoby se zdravotním postižením v evropském prostoru, a prosazovat myšlenky odstranění všech bariér, jež brání volnému cestování lidí se zdravotním postižením. Posledním společným cílem je prosazování společných projektů, v současné době jde zejména o projekt **Euroklíč**.

Druhé setkání Středoevropské iniciativy se uskutečnilo v Praze v rámci dvoudenní mezinárodní konference **Evropou bez bariér**, která byla jednou z oficiálních doprovodných akcí našeho předsednictví v EU. Jednání se tentokrát zúčastnili také kolegové ze **švédské asociace osob se zdravotním postižením**. Hlavním tématem bylo

volné cestování v tzv. schengenském prostoru, který bohužel pro osoby se zdravotním postižením dosud neexistuje. Podařilo se nám pouze odstranit hraniční čáry. Postižení lidé sice využívají ve svých zemích různé podpory, ale ty nejsou akceptovány jinými státy EU. Jde o různé průkazy, které opravňují cestující k parkování a stání na vyhrazených místech, k vjezdům do zakázaných prostorů apod. Prostě ostatní státy tyto „úlevy“ cizincům neuznávají. Těchto rozdílností je mnoho a ztěžují cestování OZP po Evropě.

Poslední jednání Středoevropské iniciativy se uskutečnilo 7. až 9. října ve Varšavě. Vlastně se jednalo pouze o dvoustranné setkání, protože kolegové ze Slovenska se ho nemohli účastnit. Naše delegace byla hostem polských poslanců ze skupiny pro problematiku osob se zdravotním postižením, které předsedá poslanec Marek Plura. Hlavního politického jednání se kromě naší delegace a polských poslanců zúčastnila ministryně rovných příležitostí **Elżbieta Radziszewska**, představitelka polského ministerstva sociálních věcí, předseda polského fondu rehabilitace osob se zdravotním postižením či zástupci kanceláře polského prezidenta. Organizace polských zdravotně postižených byly zastoupeny pouze jedním subjektem, který soustavně spolupracuje s polskými poslanci a dalšími státními institucemi. Z kontextu jsme pochopili, že se jedná o obdobu našeho Svazu tělesně postižených v ČR.

Na tomto jednání byla dohodnuta dvě témata, která budou dále rozpracována a jimž se budeme věnovat po delší dobu. Prvním z nich je příprava předsednictví Polska v EU, které se uskuteční v druhém pololetí roku 2011. Druhým tématem je pak realizace projektu Euroklíč v Polsku. Všichni představitelé jednoznačně prohlásili, že si přejí, aby v rámci polského předsednictví byla problematika zdravotního postižení jednou z prioritních agend. Především projevíli zájem posunout otázku sjednocení průkazů, které umožní všem občanům se zdravotním postižením v členských

zemích EU jednotný přístup při cestách po dálnicích, používání vyhrazených parkovišť apod. Myslí si, že je to téma budoucnosti a polští představitelé to také tak cítili.

V dalších dnech jsme byli přijati státním tajemníkem kanceláře polského prezidenta **Pavlem Wypychem**, který na naši počest uspořádal slavnostní oběd. Potvrdil stanovisko vládních představitelů, že Polsko bude usilovat o to, aby se problematika zdravotního postižení stala jedním z témat polského předsednictví. Na závěr našeho pobytu v hlavním městě Polské republiky jsme jednali s **Wojciechem Skybou**, předsedou polského fondu rehabilitace osob se zdravotním postižením. Fond je tvořen odvody zaměstnavatelů za neplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V Polsku činí tento podíl 6% u zaměstnavatelů nad 25 zaměstnanců. S předsedou fondu jsme mimo jiné dohadovali již konkrétní možnosti realizace projektu Euroklíč. Velmi příjemné bylo slyšet, že nevidí problém ve financích, těch je prý relativně dost. Jaký rozdíl proti naší skutečnosti!

Další setkání Středoevropské iniciativy se uskutečnilo v Polském Těšíně v první polovině prosince 2009, kde by již mělo dojít k podpisu smlouvy o společné realizaci projektu Euroklíč a k dalšímu upřesnění zadaných témat. Při jednání s polskými představiteli jsem čím dál víc nabýval přesvědčení, že je pro ně problematika zdravotního postižení skutečně vážným tématem a považují ji za jednu ze svých priorit. Je tu znatelný rozdíl proti situaci v naší zemi, kdy toto téma musí být našim politikům vnuceno. Sami se ho neujmou, a pokud se tak stane, tak jen k nějaké populistické větě o solidaritě apod.

Na závěr si dovoluji poděkovat Jarkovi Dembinnému a občanskému sdružení Trianon, kteří v Polsku odvedli obrovskou práci při přípravě naší návštěvy ve Varšavě a zajistili setkání s mnoha zajímavými lidmi.

Václav Krása, předseda NRZP ČR

Co přináší novela zákona o sociálních službách

(dokončení z minulého čísla)

V minulém čísle Skoku do reality jsme se věnovali změnám, které přináší poměrně obsáhlá novelizace zákona 108/1996 Sb., o sociálních službách. Charakterizovali jsme úpravy, jež se dotknou především uživatelů sociálních služeb a podmínek poskytování příspěvku. V tomto čísle se zaměříme na změny související s poskytovateli sociálních služeb. Jde zejména o:

- 1) **doplnění náležitostí potřebných pro registraci,**
- 2) **úpravu povinností spojených se změnou či zrušením registrace a kontrolou podmínek stanovených poskytovateli,**
- 3) **novou oznamovací povinnost při ukončení poskytování pobytové služby sociální péče osobě, která se může bez další pomoci a podpory ocitnout v situaci ohrožující její život a zdraví, pokud tato osoba s takovým oznámením souhlasí,**
- 4) **úpravu povinností poskytovatelů služeb v souvislosti s inspekcí sociálních služeb,**
- 5) **podstatné rozšíření okruhu správních deliktů.**

Nově jsou v § 107 odst. 2 zařazena písmena h) až p), podle nichž se poskytovatel dále dopustí deliktu, když

h) neohlásí úmrtí oprávněné osoby, které poskytovala pomoc, ve lhůtě stanovené v § 21a odst. 2,

i) nesplní lhůtu k podání žádosti o zrušení registrace podle § 82 odst. 3 písm. d) nebo odst. 4,

j) nesplní oznamovací povinnost podle § 88 písm. k),

k) nezašle ve stanovené lhůtě údaje uvedené na předepsaném tiskopisu podle § 85 odst. 5,

l) nesdělí ve stanovené lhůtě údaje podle § 89 odst. 7,

m) nesplní ve lhůtě stanovené krajským úřadem nebo ministerstvem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekci nebo nepodá písemnou zprávu o jejich plnění podle § 98 odst. 8,

n) nesplní ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole registračních podmínek podle § 82a odst. 2,

o) stanoví za poskytnutí sociální služby vyšší úhradu, než je maximální výše úhrady stanovená prováděcím právním předpisem, nebo

p) odmítne, aby mu byla úhrada za poskytnuté sociální služby zaplácena způsobem uvedeným v § 18a odst. 1 písm. b).

V neposlední řadě je třeba zmínit novou úpravu akreditace vzdělávacích zařízení a programů.

Jan Hutař

Nové SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ MINIMUM PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

objednávejte na adrese Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7, prostřednictvím e-mailu na adrese m.kubickova@nrzp.cz nebo telefonicky na čísle 266 735 421.

Představujeme členské organizace NRZP ČR

POHODA – společnost pro normální život

Hálkova 1612/1, 120 00 Praha 2, tel.: 296 202 022

helen.a.calounova@pohoda-help.cz, www.pohoda-help.cz

Kdo by netoužil po pohodě? Pokoj, klid a k tomu ještě „příjemno“ vyjadřuje ve svém názvu poskytovatel služeb určených osobám s mentálním a kombinovaným postižením, protože právě to chce svým uživatelům umožnit. A to navzdory tomu, že jsou nositeli postižení, jež jim samým i jejich blízkým přináší mnohá trápení. Mentální postižení má totiž sice velmi různorodé příčiny a projevy, ale jeho důsledky jsou vždy podobné: potíže se sebeobslouhou, učením a komunikací a z toho plynoucí časté nepochopení, ba odmítání ze strany společnosti. Přidruží-li se k mentálnímu ještě smyslové či pohybové postižení, potřebuje ten, kdo je má, mnoho pomoci a pochopení. A také výše zmíněné pohody.

Občanské sdružení POHODA chce dosáhnout toho, aby uživatelé žili důstojným způsobem v prostředí jim blízkém, a to tak, že jim poskytuje nutnou a přiměřenou podporu prostřednictvím osobní asistence, denního stacionáře a chráněného bydlení. Všichni pracovníci přitom uplatňují zásadu uznání hodnoty, práv a povinností uživatele, vzájemného partnerství, individuálního přístupu a dalších principů tak, aby všichni zúčastnění mohli být v pohodě. Nezbytný je profesionální a lidský přístup asistentů, proto jim POHODA prostřednictvím své vzdělávací agentury poskytuje průběžné školení. A nejen jim, zaměřuje se totiž také na klienty, kterým nyní nabízí téma mezilidských vztahů a sexuality.

Předsedou sdružení je Jan Rejšek, výkonným ředitelem Jiří Kučera. Členem se může stát každý, kdo nepřijímá nebo neposkytuje služby o.s. POHODA, v současnosti je jich 90. Organizace má sídlo v Praze a působnost celorepublikovou. Finanční prostředky se získávají z dotací ministerstev, magistrátů i městských částí, z darů a veřejných sbírek. Některé subjekty poskytují POHODĚ také nefinanční podporu. Finance POHODA také šetří, a to díky pomoci dobrovolníků.

A jak to chodí v POHODĚ? Ukažme si to třeba na Martinovi: Jednoho dne v POHODĚ požádal, aby byl zařazen do programu Asistence POHODA. Má totiž těžké fyzické a lehké mentální postižení, a žije sám s maminkou, která přes den pracuje. Protože nebyl nikdo, kdo by se o Martina postaral, brala ho do práce s sebou. Ale Martin toužil začít chodit do školy a doplnit si alespoň základní vzdělání. A tak začal s asistenty z POHODY chodit nejen do školy, kterou úspěšně dokončil, ale i na další – třeba kulturní akce. Nakonec se mu splnil jeho sen, s podporou asistentky si našel chráněné bydlení a začal žít zcela samostatný život. „Jak se teď mám? Jsem v pohodě!!“ odpověděl na náš dotaz.

Asociace muskulárních dystrofií – AMD

Petýrkova 1950, 148 00 Praha 4, tel.: 272 933 777

www.md-cz.org

Asociace vznikla jako jedna z mála ještě za hluboké totality, tj. v roce 1976, pod vedením Josefa Čady, aby poskytovala svým členům poradenství a aby

se starala o zlepšení jejich sociální situace a odstraňování bariér. To poslední je pro osoby, které mají svalovou dystrofii velmi důležité, protože toto neurologické postižení se téměř ve všech svých formách projevuje především snížením schopnosti pohybu, tzv. svalovou slabostí. A tak ji skupina lidí, které postihuje, musí kompenzovat úpravou prostředí a pomůckami, někteří z nich se potýkají s nedostatkem příležitostí k zaměstnání, další i se sebeobslouhou a potřebují sociální služby.

V současnosti je předsedou asociace Zdeněk Janda, ve více krajích ČR má asi 370 členů, a to bez omezení věku. Činnost se soustředí do vydávání čtvrtletního Zpravodaje, někdy se podaří uspořádat setkání či ozdravné pobyty, semináře a turnaje se sportovním zaměřením.

O tom, co dělají pro své členy, vypráví Zdeněk Janda: „V naší organizaci se například podařilo zprostředkovat zakoupení dýchacího přístroje a záložního zdroje pro dvouletého Zdeněčka, který se díky tomu mohl vrátit z nemocnice domů. Zbylé prostředky jsme použili na provoz dýchacího přístroje a též jsme přispěli dalšímu členu na záložní zdroj pro dýchací přístroj.“

Svaz postižených civilizačními chorobami v České republice, SPCCH ČR

Karlínské nám. 12, 186 03 Praha 8, tel.: 224 812 225, 728 088 362

www.spcch.cz

„Co si mám představit pod pojmem civilizační choroba?“ ptají se lidé. Mezi osoby postižené civilizačními chorobami patří skupiny kardiaků, diabetiků, lidí s roztroušenou sklerózou, respiračními chorobami, onkologickými a dalšími onemocněními, tedy dlouhodobě a trvale nemocní a senioři. Pro obhajobu práv, potřeb a zájmů těchto občanů vznikl v roce 1990, a tím navázal na dlouhodobou předchozí činnost, Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, o.s., který vám představujeme.

Paň Kozáková, pracovnice svazu, vypráví o svých členech – o jednom manželském páru. Pár přepsal své vnučce domek za slib péče. Vnučka se ihned po svatbě nastěhovala a půl domku nechala přepsat na manžela. Místo slíbené pomoci však pořádali večírky a nejprve sice domek přestavovali, ale potom se vnučka začala s mužem rozvádět a i dům se stal předmětem sporu. Potřeby prarodičů celou dobu nejen ignorovali, ale chtěli po nich dokonce, aby se odstěhovali a dům prodali. Ti se obrátili na jedno z Komunitních center svazu, kde jim odborná poradkyně domluvila schůzku s právníkem, jenž jim pomohl jejich těžkou situaci vyřešit.

V čele svazu jsou předsedkyně Jaroslava Petrusová a Ivana Šamalová a sdružuje 55 000 členů ve 324 organizacích ve všech krajích ČR. Zaměřují se na rozvíjení sociální rehabilitace a podporu integrace, na poskytování odborných sociálních služeb, a to prostřednictvím odborného sociálního poradenství, rekondičních pobytů, kurzů životasprávy a táborů, rekvalifikací, odborných seminářů (pro cvičitele), publikací, finančních půjček členům, půjčování rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. Činnost je dotována ministerstvy, Úřadem vlády ČR, některými kraji atp.

Jana Hrdá

vydavatel: Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7, telefon: +420 266 753 421, fax: +420 266 753 420, e-mail: nrzp@nrzp.cz | odpovědný redaktor: Jan Khol (kholl@seznam.cz) | redakční okruh: Václav Krása (v.krasa@nrzp.cz), Patrik Nacher (patrik.nacher@seznam.cz), Jan Hutař (j.hutar@nrzp.cz), Jana Hrdá (janahrda@centrum.cz), Michal Dvořák (m.dvorak@nrzp.cz) | vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR, zapsáno do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 13338 | vydáváno za finanční podpory Úřadu vlády České republiky | neprodejné | zveřejněné názory nemusejí být v souladu s míněním redakce, ručí za ně autoři článků